

# Felvidéki Szemle.

— EPERJESI LAPOK —

**Előfizetési árak:** Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.  
Hirdetési díj: Három hasábos példány egyszeri hirdetése 5 kr.; többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 30 kr. Nyiltter: minden sor 10 kr.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör”, a „Bártfai közművelődési egyesület”, a „Sárosmegyei gazd. egyesület” s az eperjesi kir. törvényszék hivatalos hirdetéseinek közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadóhivatal: Fő-utca.

Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

## A tanfelügyelet reformja.

A népoktatási törvénynek egyik legfontosabb és eredményeiben nagyhorderejű alkotása minden kétségen kívül a *tanfelügyelői intézmény*; mert hiszen első pillantásra szembeeső, hogy a népoktatás fejlődése és felvirágzása egyenesen ezen fordul meg. Az intézmény maga külföldi, idegen minták után szerveztetett és mindössze egy kis hazai *nembánomság* belevegítése által nyomták rá a magyar nemzeti jelleget. Példátlan és hallatlan dolog a hivataloskodás annaleseiben, hogy létezzék hivatal, vagy hivatalnok, akinek működése *soha és senki által* nem ellenőriztetik; aki nem tartozik felelni az ő sáfárkodásáról *soha* senki másnak, mint a saját lelkiismeretének. Minthogy pedig a lelkiismeret — köztudomás szerint — olyan, mint a gyomor, amelyet szoktatás által tetszés szerint lehet tágitani, emélfogva sok vármegyének tanügye még ma is fájdalmasan szynli egyik-másik volt tanfelügyelőjének lelkiismereti gyomortágulását.

Nem csodálkozunk rajta, hogy *Wlassics* miniszternek a tárczája ügykörébe eső minden mozzanatra kiterjedő élénk figyelme és éles vizsgáló tekintete ezen a képtelen állapoton mindjárt kormányzása legelején fennakadt. Igyekezett is a fölsimert bajon segíteni; elrendelvén, hogy a tanfelügyelői hivatalok egy részét, tizet-tizenkettőt, egy a központból kiküldendő biztos évenként vizsgálja meg. Ez két ízben meg is történt, de a körülmények arról győzték meg a minisztert, hogy az ilyen előre bejelentett és egy-egy tanfelügyelőséggel szemben legjobb esetben is csak öt évben egyszer eszközölhető vizsgálatnál az elért eredmény semmi arányban sincs a reá fordított anyagi áldozatokkal.

Sapientis mutare consilium in melius. Gy vagyunk értesülve, hogy a közoktatásügyi miniszter a vármegyei főispánok által fogja ezentul a tanfelügyelői hivatalokat évenként, váratlan időben megvizsgáltatni és a vizsgálat eredményéről magának jelentést tétetni. Az erre vonatkozó *utasítások* a minisztériumban már készen vannak és legközelebb megküldik a főispánoknak.

A tanfelügyelői hivatal munkásságának *senki* sem lehet hivatottabb ellenőrzője, mint a főispán, aki hegyéről-töviről ismeri vármegyéje pénzűgyét, közlekedését, törekvéseit, embereit: minden legkisebb községének, tanyájának az anyagi, társadalmi, meg egyéb viszonyait — és *legilletékesebben, legmúltányosabban* mondhat ítéletet arra nézve, hogy azzal, amit elvégzett, évről-évre kellőképen megfelelt-e a tanfelügyelő köteleinek vagy sem? Erős hitünk, hogy legelső sorban maguk a főispáni kar tagjai fognak köszönetet mondani *Wlassics* miniszternek azért, hogy intézkedése által közelebb hozta őket a magyar nemzeti kultúra ügyéhez. A tanfelügyelői kar pedig méltán örvendhet annak, hogy meg fog szünni eddigi izolált helyzete, mert egészen rajta mulik, hogy főispánjait ezentul, mint jóakaratu támogató munkatársakat vonja bele ténykedésének ügykörébe. Ez emelni fogja a tanfelügyelő tekintélyét is, amelyet külömben maga *Wlassics* miniszter is teljes jóakarattal igevekszik megővni, midőn a főispánoktól a vizsgálatok eredményéről részletes és kimerítő jelentést kíván ugyan — de minden *esetleges* számításra — a rendelkezési jogot magának tartja fenn. De emelni fogja népoktatásügyünket is, amelynek eddigelő mindenkor az volt a kerékkötője, hogy képviselőinek — a királyi tanfelügyelőknek — munkásságát és törekvéseit a jurisdikció és exekutiva hiánya bénította; a végrehajtó hata-

lom letéteményese pedig — a főispán — gyakran annyira távol állott tőlük, hogy meg sem értette törekvéseiket.

Ez az anomália meg fog szünni most már *Wlassics* miniszternek szó alatt levő intézkedése által; de egy mög sokkaltta nagyobb viszs szásságnak is véget fog vetni a miniszter új rendelkezése. Ma, a tanfelügyelői intézmény fennállásának huszonnyolcadik évében sok száz, meg százra megy az olyan községe száma, ahol tanfelügyelő még nem fordult meg; de ezentul már teljesen ki lesz zárva annak a lehetősége, hogy egy-két év múlva valamelyik község azzal dicsekedhessék, hogy eleven tanfelügyelőt még nem látott.

## A magyar mise betiltása az eperjesi és munkácsi egyházmegyében.

Jött Rómából a minap egy rendelet Magyarországra, a melynek az érdekelt hívők aligha fognak engedelmeskedni. *Ez a rendelet a magyar mise, sőt minden magyar nyelvű egyházi szertartásnak a betiltásáról rendelkezik a magyarajku görög-katolikusok részére.* — Elrendeli továbbá, hogy minden magyar nyelvű egyházi könyvet, azokat is, a melyeket az illető püspökök püspöki joguknál fogva approbáltak, *máglyára kell rakni és megégetni*, hogy betűnyi nyoma se maradjon a magyar nyelvnek a magyar görög-katolikusok egyházi életében. Es tovább is megy a pápa. *Firczak* Gyula és *Vályi* János püspököket, a kik a magyar nyelvű mise és többi egyházi szertartás engedelmzése érdekében megokolt fölterjesztést küldtek Rómába, a pápa erősen megdorgálta, hogy miért akarják az egyház egységét megbontani, a magyar nyelv kanonizálását kérvén.

A pápa e rendeletét már elküldötte a munkácsi és eperjesi püspököknek, hogy azt hirdessék ki és foganatosítsák szigorú rendelkezései szerint. Ezt a rendeletet azonban a két püspök teljes nyilvánossággal nem hirdethette ki s foganatosítására nem is gondolhat, mert jól tudják, a rendelet nyomán a hívők egyházi forradalma

## TARCA.

### A félelem.

Irta: *Maurice Montégut.*

I.

Egy napi távolléte után nehéz, egyenletes léptekkel igyekezett az erdőben haza felé Jean Bruseot. Amikor a feuillyi torony előtt elhaladt, hetet kongott a harang, össze-vissza, mély, rekedt hangon. Es Jean észrevette, hogy ma éppen egy órával korábban érkezik haza. Annál jobb: éhes volt. Ott főtt várja a felesége, meg a vaesora.

Örzője volt egy nagy, végtelen, egy tagból álló birtoknak, amely tele volt mezőkkel, tavakkal, ligetekkel, és ahol tiz mérföldet mehetett az ember, a nélkül, hogy a határához érkezett volna. A gazda nagy bizalommal volt iránta. A vadászok félték tőle, mert magas, nagy szál ember volt, izmos volt a karja, óriási az ökle és fáradhatatlan a lába. Nagyerejű, kimagasló ember volt azon a vidéken is, ahol pedig majdnem minden ember hat láb magas. Egy pohár fehér borért, ha jó kedve volt, megfogta az ökörnek a két szarvát és hirtelen mozdulattal a földre teperte az állatot; ez volt a vasárnapi mulatsága, és ez a játék növelte a hatalmát, a tekintélyét. Már hajnalban találkozott vele mindig az emberek, amint a feje bubjára esapott kalappal, a szélben lengő nagy bajuszával, tarisznyával a nyakában, bottal a jobb kezében bandukolt az ösvényeken. Az a bot volt az egyedüli védőeszköze, amelylyel tönkre tehetett volna azonban három puskát.

A mindennapi életben jó fiu volt, szelid, gyöngéd, barátkozott a jó emberekkel; — a rosszakkal nem törődött.

Május vége felé járt az idő. A világos, langyos estén látni lehetett a dombok hullámos vonalait a látóhatáron, hallani lehetett a sűrű erdők-

ben a szél mormogását, amely olyan volt, mint egy távol haladó vonat dübörgése. Jean gyönyörködött a szépen termő luezernában, a vetésben... úgy látszott, hogy szép aratás lesz. Mintha az ég összebeszélte volna a földdel, hogy kielégítse a szegény népet.

Aztán kis liget következett.

Jean keresztülment rajta, széthajtotta az ösvénybe nyuló gyöngye ágakat, meghajlott föl ment közöttük. A fölébredt madarak ijedten röpködtek körülötte. A mohos földön esőndesen, szokott egyenletes járásával haladt hazafelé.

Egyszerre csak, amikor már közel volt a házához, a kutyái megismerték és egyszerre valamennyi ugatni kezdett, vad hangversennyel üdvözölve a gazdáját érkeztét. Es a esőndes éjszakában ezek a hatalmas hangok messze hangzottak. A többi kutya felelt rájuk.

Jean már látta a házat. Egyszerre megdöbbenve állott meg. A ház ajtaja éppen kinyitott. Egy ember osont ki rajta, óvatosan, mint valami tolvaj és egyenesen a liget sötétségébe menekült. Es a Jean felesége megjelent a küszöbön, szénézett az éjszakában, az ösvény, a liget felé. A holdfényben sápadtnak látszott az areza, a szeméi meg ijedten meredtek a liget felé; az ujjait gépiesen járatta végig a ruhaderoka gombjain, mintha arról akart volna meggyőződni, hogy be van-e jól gombolva. Nagyon szép volt a Jean felesége.

Jean megállott. Csöndesen, mozdulatlanul, a lélekzetét is visszafojtva nézte az asszonyt. Aztán kiáltozni kezdett a felesége:

— Jean! Jean! Te vagy az?

A visszhang utána bugta a végső szótagokat, de emberi hang nem felelt a kérdésére.

Igy megbizonyosodva a felől, hogy nem a férje áll ott, bement a házikóba, a kutyákra rivalt és bezárta maga után az ajtót. Abban a pillanatban már Jean rohanni kezdett a fák alatt a *másik* után.

Es mindez zaj nélkül történt az alvó szőke földek szentséges esőndjében.

II.

Szaladt előre. A nyomot könnyű szerrel követhette. A vetésben jól látszott a mély csapás, amerre a szőkevény elhaladt... Jean megismerte az uri czipő nyomát és egyszerre megtudta az igazságot.

Valami lefésült hajú, sunyi arezu tanító volt a kastélyban. Auguste Farinelnek hívták... mindig tréfálkozott a feleségével.

Es többször találkozott ezzel az emberrel a háza körül, de akkor zöld plédoboz lógott a vállán, és úgy tett, mintha bogarakra vadásznék, meg füveket gyűjtene, amelyeket bizarr nevek nevezett. Aztán nagyon gyanakodott rá Jean, mert sárga volt az areza és olyan félnéken, alattomosan nézett. Igazán bolond asszony, aki az ilyen förtelmes emberbe szerelmes!...

Most megváltoztatta a nézetét Jean. Szeretett volna még kételkedni, de nem tudott már. Csak üldözte azt az embert; és ime az menekült előle, tehát bűnösnek érezte magát... és ha úgy van, akkor... óh! akkor... Es a megcsalt Jean összeszorította óriási ökleit.

Es egy patakon átugorva elvesztette a botját. Nem törődött vele. Az a *másik* husz lépésnyire volt tőle.

Egy tisztáson áthaladva meglátta. A menekülő hátrafordult s ő is meglátta Jeant, aki éppen nem bujt előle. Es Farinel rohant az ágak közt, lehajtott föl.

Jean a sarkában volt.

Igy érkeztek ki a ligetből. Onnan kezdve aztán megnyitott elöttük a végtelen gabonaföld, ahol a vetés hullámozott a hold tejszínü világításában. A magas füvek közt az egész síkságon végig egy ösvény kigyózott. Farinol örült száguldással indult neki, — de maga mögött hallotta Jean nehéz lépteit, fölszakadó, állatias, dühös lélekzését.

## CATTARINO SÁNDOR

papír-kereskedés, irószer-raktár és könyvkötészet  
Eperjes. Megyeház-utca. 1. szám.

Karácsonyi és ujévi ajándékképen ajánlja kiváló ujdonságait

FÉNYKÉP-ALBUMOKBAN és EMLÉKKÖNYVEKBEN.

Legujabb karácsonyfa-diszítések, doboz-levélpapírok

támadna föl a szima, a Rómától való elszakadás veszedelmével. Elküldötték azonban a püspökök a rendeletet magyarul miséző papjaiknak, meghagyván, hogy a lehetőség szerinti igyekezzenek az orosz szót lassankint, szinte észrevétlenül az oltárra vinni, hogy így aztán fokról-fokra haladva, idővel eleget tegyenek a szentsége rendeletének és orosz legyen az egyházi nyelv minden magyar görög-katolikus templomban. A magyar misekönyvek megégetésére azonban gondolni sem lehet.

Oka ezen pápai tilalomnak állítólag az volna, hogy a latin egyház kárára, a görög-katolikusok terjednének.

Mert nyilvánvalónak látszik, hogy ha egyszer a görög-katolikus templomokban törvényesen a pápa a magyar szót, a latin egyház hívői is követelni kezdenék a magyar misét és ez a katolikus egyház egységét, igaz erejét is veszélyeztetné. A másik veszedelem pedig ott van, hogy a törvényes magyar mise esetén — félő — a latin egyház sok híve átpártolna a görög katolikus, illetve akkor magyar katolikus egyház kebelébe.

Mi lesz a pápa e rendeletének az eredménye? Egyelőre az, hogy a magyar liturgia középpontjából, *Hajdu-Doroghról* egy százas küldöttség készül a királyhoz, hogy tőle, mint legfőbb kögyúrtól kérjen támogatást igaz ügyében. A király azonban — érthető okokból — ez ügyben döntő lépésre alig fog vállalkozhatni Rómával szemben. Akkor azután a római szentszék vagy megelégszik a rendelet kiadásával s nem fogja követelni végrehajtását, hanem hallgatagon tűrni fogja az évszázados gyakorlatot, vagy pedig megkísérli rendelete fogantatását s ráerőszakolni a magyarokra az orosz szót — ez esetben a görög katolikus egyházat nagy megpróbáltatásoknak fogja kitenni.

A magyar mise ügyében kelt legutóbbi római szentszéki döntvény még *nem utolsó szava Rómának. Ez ügyben újabb fordulat várható.*

Kihirdetve sem most lett, — mint értesülünk — hanem még a nyáron. Mostanában pedig semmiféle ilyenü dekrétumot nem küldött szét Róma. Alaptalan tehát az a hír, hogy a pápai leiratban Firczik és Vályi püspök meg vannak dorgálva azért, mert pártolták a magyar mise ügyét. És a szóbanforgó dekrétum *sehol egy betűvel sem említi azt, hogy a magyar liturgiákat és misekönyveket meg kell égetni. Ez teljesen tévedésből kapott állítás.*

A liturgia ügyében hozott legutóbbi határozatot különben egyedül csak Róma szigorú konzervatívizmusa lehet visszavezetni.

## Városaink rendezése.

(I.) Most, hogy a városi törvényjavaslat előadói tervezetének közzététele városaink rendezésének kérdését egész nagyságában aktuálissá tette és nemcsak a szakemberek, de maga a nagyközönség is érdeklődni kezd városi közigazgatásunk állapotai iránt, — most kezdjük csak igazán látni azt, hogy vidéki városaink ügye mennyire el van hanyagolva. Alkotmányos életünk három évtizednek lázas munkája minden téren meglátszik már, gazdasági életünk és kultúránk fejlődése ellenségeinket is bámulatra ragadja, csak közigazgatásunk

Futni akart tovább. A lábai azonban már nem bírták. Különbösen is, miért futna, hisz Jeannak gyorsabb a lába...

Es vagy tíz lépésnyire egymástól rohantak a szűk ösvényen. Egészen a vállukig ért a magas vetés. És ahogy végig nézett a földeken, Jean tréfálkozni kezdett.

A szökevény hallotta és megremegett tőle. Ekkor furesa eszméje támadt Jeannak. Kacagott is rajta!

— Megvan! Kifárasztom a nyomorultat!

És nyugodtan a menekülő futásához alkalmazkodva, meglassította lépteit, megtartva kettőjük közt a távolságot.

### III.

Az éjszaka világos volt és langyos.

Már egy óra óta üzte Jean a tanítót; földeken, kaszálókön, erdőkön, majd megint réteken haladtak keresztül. A temető mellett is elfutottak; és ott, a síroknál a tanító rettegése még nagyobb lett. Egy pillanatban balra fordult, hogy fölrohadjon a kastélyba, de Jean már előtte állt és elzárta előle az utat hatalmas vállaival. Kétségbeesetten fordult tehát jobbra, a végtelen földek felé, ahol elhagyott utak szeltek a néma síkságot.

És rohant, rohant. A másiknak a lélekzete kergette és minden pillanatban várta a halált.

A második óra is eltelt. A nyomorult tanító révedező szeméi előtt ismeretlen vidék terült el... Házak előtt szaladt el, idegen faluk utcáin; már-már arra gondolt, hogy segítségért kiabál, dörömböl a kapukon... De akkor hallotta, hogy mint jön utána borzalmas, nehéz léptekkel az engesztelhetetlen öldöző. És hideg veríték csurgott róla, nem mert semmit sem tenni, lógott a keze, száraz volt a torka, úgy érezte mintha semmi szilárd alkatrészt nem volna a koponyájában. Huztalhalasztotta azt a rettenetes pillanatot, amikor majd lecsap az ütés...

Az utjuk egyre hosszabb lett. Kilométereket

van még mindig olyan állapotban, mintha most is a táblabírói kedélyes korszak lustaságából élne.

Fővárosunk hatalmas, ragyogó világváros, a nemzet, a törvényhozás és a kormány személfénye. S mivel már ezt az illetékes körök is kezdik meglátni, elérkezett az ideje annak, hogy e téren valamit tegyünk és állami életünk második ezredévének küszöbén Magyarországon egy egészséges városi élet alapjait lerakjuk.

Nézzük meg egy kissé közelebbről, hogy minő fejlődési fokon áll a mi vidéki városaink élete.

Már az iskolai földrajzi tankönyvekben is megtaláljuk azt a kijelentést, hogy Magyarország nagyobb városokban feltűnően szegény. — És valóban a fővároson kívül nekünk városi életünk alig van. London mellett Liverpool, Manchester, Edinburg, Glasgow és még egész sora a nagy vidéki városoknak; Páris mellett Lyon, Marseille, Bordeaux; Berlin mellett Hamburg, Bréma, München, Lipse, Köln; Róma mellett Nápoly, Turin, Milánó, Firenze; Bécs mellett Prága, Triest, Lemberg hatalmasan fejlődő s jőformán a fővárosokkal versenyző vidéki központok, nem is szólva az Ujvilágról, ahol fővárosi centralizációról szó sincsen. Nálunk a 600,000 lakossal bíró Budapest után Szeged és Szabadka következnek 70—80,000 lakossal s ezeknek nagyobb része is a földműves, tehát éppen nem városi jellegű foglalkozáshoz tartozik. Van még hat városunk 40—60,000 lakossal, a többit aztán alig is lehet városnak nevezni.

Budapest összes pénzügyintézetének alaptőkéje 120, tartaléktőkéje 55 millió forint; ezzel szemben az összes vidéki pénzügyintézetek alaptőkéje 72, tartaléktőkéje 36 millió forintot tesz. — A fővárosi pénzügyintézetek évi tiszta nyeresége közel 20 millió, a vidékieké 13 millió forint. — A nagy ipari vállalatokból 380 jut a fővárosra közel 40,000 munkással, szemben a vidék 740 vállalatával és 55,000 munkásával. — A kis ipar tekintetében nem is sorolunk föl számadatokat. — Harmadosztályú kereseti adót 24,000 fővárosi és 342,000 vidéki egyén fizet, — de míg a fővárosi III. osztályú kereseti adóalap 21 millió, addig a vidéki alig háromszor annyit, vagyis 62 millió forint.

Kulturintézményeink tekintetében a főváros és vidék közötti összehasonlítást tenni nem is lehet. Nem is szólva az egyetemeknek oly sokat emlegetett egészségügyi centralizációjáról, amely mellett a vidéki felsőbb iskolák valóságos tengődnek, — könyvtárak, múzeumok, könyvkiadó és hírlapirodalom, de még színészet és képzőművészetek tekintetében is, a vidék egyszerűen elenyészik a főváros hatalmas produkciójára mellett.

Nem kell bővebben részletezni ezeket az adatokat, hogy kétségtelenül álljon előttünk a fővárosnak oly nagymértékű centralizációjára, aminőre példát más művelt államokban hiába keresünk.

Most azonban már, hála a Gondviselésnek, már nyugodtan felkarolhatjuk többi városaink ügyét is, mert erre igazán nagy szükségük van nemcsak törvényhatósági joggal fölruházott városainknak, de különösen az állam eddigi mostoha gyermekeinek, az ugynevezett rendezett tanús városoknak is. Ez utóbbiakat maga a törvény is a községek közé sorozza s adminisztrációjuk ma is tényleg falusi színvonalon áll. Pedig ezek között igazán szép reményekre jogosító, életképes városok vannak, amelyek az önálló fejlődés feltételeinek

eltek maguk után és futottak tovább előre. De új aggodalom fojtogatta a tanítót. Érezte, hogy nemcsak a fáradtságtól és a fáradtságtól és akkor aztán vége lesz...

Megfeszítette fíradt izmait, emelgette a véres lábát, parancsolta agyonfíradt testének, hogy rohanjon. És a félelem győzött a fáradtságon... rohant.

Végre aztán zavaros lett a szeme, a füle úgy zúgott, mintha valami tömeg ember, vagy távoli tenger morgását hallotta volna; a lábai ölméknél nehezedeek a földre; és göresös kezeivel szorongatta lélegző, ziháló mellét.

Mögötte nagyon nyugodtan, egyenes lépéssel haladt Jean; mosolygott: a nyomorult már kifáradt...

Valami félreeső ut sarkán egy fakereszten Jézus-szobor nyugtatta a karját az emberek felé. Fölötte volt az irás.

Ezt látva a tanító, aki még tegnap este egy pipa dohányért letagadta volna Istent az égből, nagyot sikoltott. Talán a remény kiáltása volt ez, vagy a ezél elérése fölött való öröme?... Hitt talán a menedékben, talán számított a paraszt naiv hitére? Ki tudja?

Odaesett a feszület elé és örületes mozdulattal ölelte át a védő keresztet.

Jean megállott.

— Hagyja ezt — szölt — nyomorult ember... gyáva...

A tanító zokogott. Jean tovább beszélt:

— Maga a feleségem szeretője?

— Igen... bocsánat... ő az oka...

Jean fölemelte óriási öklét. De mielőtt rácsapott volna, a tanító eleresztette a keresztet és kizuhant az utra. Jean megrugdosta... nem mozdult. Aztán megrázta... mereven, halványan, fölborzolt hajjal, nyitott szemmel feküdt ott... Meghalt a félelemtől.

biztosítása mellett aránylag rövid idő alatt virágzó vidéki központokká emelkedhetnének.

A városi törvényjavaslat tehát igazán nagy feladatot van hivatva teljesíteni, s elsőrendű állami érdek, hogy ez a törvény igazán jól is legyen megcsinálva. — Eppen ezért örömezt adozunk elismeréssel a belügyminiszternek, hogy e nagyfontosságú javaslatot már mint tervezetet közzétette és így vele szemben nyilvános kritikára módot adott.

Magával a javaslattal lesz alkalmunk még bővebben foglalkozni, de városaink rendezésénél már most hangoztatnunk kell azt a legfőbb elvet, hogy arra érdemes városainkat lehetőleg önállóítani, az ósdi vármegyei rendszer keretéből teljesen kivenni, és az eddigi központosításnak mérséklésével önálló fejlődésüket, szükség esetén állami segítséggel is biztosítani kell. Csakis így lehetnek e városok nemcsak gazdasági, de kulturális tekintetben is erős vidéki központok és a magyar nemzeti eszmének igazi erősségei.

## Hirek.

— **A királyné nevenapja.** Szent-Erzsébet a magyar származású szent „nevenapját” különben is kegyelettel szokták megünnepelni országzszerre. De valóságos ünnepé lett az a nap, a mióta a legelső magyar asszony, Erzsébet királyné nevenapját tartják meg. Szent Erzsébet magyar király leánya külső országba ment férjhez, a mi Erzsébetünk külső országból jött hozzánk s úgy lett magyarrá. — Szent Erzsébet kezében a kenyér rózsává változott, a mi Erzsébetünk a könyveket változtatta drága gyönggyé. — Több az a hódolatnál, a mit az ország népe szeretettel királynéja iránt nyilvánít. A mi szent asszonyunk ő, a kihez imádkozni járunk. S névnapját most is szeretettel ünnepelte meg az ország.

— **A királyné nevenapja alkalmából** egy a helybeli róm. kath. templomban, valamint az ág. ev. templomban istentisztelet tartatott, honnan a legszebb isten szállt az ég felé: Tartsa meg Kegyelmes Istenünk magyar királynékat népeinek öröme, boldogságára még soká, igen soká!

— **A törvényhatóságok hódoló feliratai.** Mindazon törvényhatóságok, melyek őszi rendes közgyűléseit már megtartották, hazafias határozatot hoztak, hogy a királyhoz a nemzet tisz nagy fiának érzében megörökítése alkalmából, e történelmi jelentőségű királyi elhatározásért hódoló feliratban mondanak köszönetet. A hazafias elhatározást azonban nem valósították meg, mert közbe jött Szabolcs vármegye körirata, hogy a hódoló feliratot a megyék monstre küldöttsége adja át. December folyamán Szabolcs köriratát minden törvényhatóság tárgyalja és miután kétség sem fér, hogy ahhoz egyhangúlag hozzájárulnak, a vármegyék együttes küldöttsége Budavárrában fogja átadni hódolatát.

— **Berzeviczy Albert Pozsonyban.** A képviselőház alelnöke és megyénk jeles fia feleségével együtt — mint nekünk táviratozzák, — vasárnap Pozsonyba érkezett, hogy a Toldy-körben felolvasást tartson. Az illusztris államférfiut *Thaly* Kálmán a Toldy-kör elnöke fogadta. A felolvasásra megjelent Pozsony társadalmának színe-java, amely nagy érdeklődéssel hallgatta a felolvasónak vonzó előadását, amely olaszországi utazásának művészettörténeti és esztétikai impresszióiról számolt be. A felolvasás végével felzúgó éljenzés után *Pirchala* Imre főigazgató köszöntö meg Berzeviczynek az élvezetet. Berzeviczy és noje hétfőn reggel visszautaztak Bndapestre.

— **Az eperjesi egyházmegyéből.** *Papszentelés.* Dr. *Vályi* János eperjesi püspök november 2-ára hívta be a szentelődő végzett papnövéndékeket, mely alkalommal a következő tanulmányvégzett papnövéndékek jelentkeztek a szent rendek felvétele végett: Hanulya József, Rojkovics Antal és Szmandray Simon. — A Püspök a következő rendben adta fel a szent-rendeket: november 4-én a subdiaconatus, nov. 7-én a diaconatus, s végül nov. 10-én áldozároká szenteltettek. — *Lelekészi kinevezések.* Zima Miklós eperjesi gör. kath. segéd-lelkész az eperjesi lelkészi javadalomra id. h.-lelkészi; a megüresedett s.-lelkészi javadalomra pedig Hanulya József újdonszentelt áldozár neveztetett ki; Rojkovics Antal újdonsz. áldozár az üresedésben lévő volyasközi javadalomra helyettes lelkészi; Szmandray Simon újdonsz. áldozár pedig az üresedésben lévő telepözi javadalomra h.-lelkészi neveztetett ki. — *Pályázatok.* Az üresedésben lévő ezerninai kántortanítói állomásra nov. 30-ig; a hrabszki k.-tanítói állomásra pedig nov. 31-ig pályázat nyitattik.

— **Sárosvármegye közigazgatási bizottsága,** nov. 15-én *Szinyei* Merse István főispán elnöklésével tartotta rendes hónapi ülését. A pénzügyigazgató jelentéséből kitűnik, hogy októberben 207,441 frt 67 kr. adó folyt be, a mi 7169 frt 54 kr-rel több, mint tavaly októberben. A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok általában kedvezőek. Végül sajnálattal vették tudomásul *Hrebly* Emil közigazgatási előadó távozását.

— **Hazafiság az iskolában.** Az iskolák a tanév megnyitásakor, vagy annak végén ünnepélyt tartanak. Az ünnepélyt a tanítók rendezik, s a növények buzgó *Veni Sancte*-t énekelve fognak bele az évi munkába és *Te Deum laudamus*-sal fejezik be azt. A hivatalos lap legutóbbi száma *Wlassics* Gyulának rendeletét közli, melyet a tanfelügyelősé-

gekhez intézkölai ünneozredéves fo vallási szemnyitó ünnepszempontja d helyesen, — sziv fogékon ha a hazaszer makkor, eme A miniszteri r a király meg október 4-iké. iskolai ünne ról a minisztr főhatóságokat

— **Mille** országos kiáll immáron mege is. A kitünté kiálltva, az Volt alkalmu collegium ré részvételért k számára a „I valamint az „élrt jeles érmet látni.

— **Kinev** közigazdasági bizottság rel titkársját, ki fogyasztási é tója volt, a f ujonnan szer felügyelőség ves a földmivelési ügyosztályába felügyelő álls foglalja.

— **Az e** Eperjesi Torri tartandó házi letek. A torn gatottak, nag let háziversen igen érdekese erő fogja azol jét. *Horváth* L is meglepetést néhány kiváló Gazerrát és meghívtottak estélyre van az egylet ált mellé. Csak e

— **Zenees** kör, f. hó 17- magában. Kö Vilma ezutta elismerésre m játszván. Ezre nyörően játsz férjhez adása hallottunk, a goló előadás díeserte. Majd és *Tutko Jeni* dalt énekelt. ki azt a szép éneke, csak u Az üde, esen tetszészaj vo kitűnő begedi teljesen mélt pontról csak annak, hogy a a közönség élénkebb tetsz Meg. A kör z *Szent-Iványi* I ezért az újat meréssel üdvö

— **Jogás** nyörően siker den pontját, u ket, a köz 10 óra előtt r csak hajnalba gyest 40 pár volt. — Nem dező bizottsá ugy a hangve estély eredm legfokozottabb teszi a joghal sikert elismer ság elnöke Dienes Gyula *Leányok:* Adri T., Bartos G Csátary Zs. A. és M., Fe Anna és Zeli Joób Évi és Keczer M. Kr Eszti, Mihali Nemessányi Z és Szinyei Ró Etelka, Balpa

idő alatt virágzó nek.  
át igazán nagy elsorrendű állami is legyen meg-  
bunk elismerés-  
nagyfontosságú zététté és így módot adott.  
alkalmunk még rendezésénél a legfőbb elvet, a legfőbb önállósí-  
retéből teljesen snak mérséklé-  
eseten állami is így lehetnek kulturális tekin- és a magyar

zent-Erzsébet a jút" különben n országzserte. nap, a mióta a királyné neve- magyar király z, a mi Erzsé- k s úgy lett ben a kenyér k a könyvek bb az a hodo- tett királynőja unk ő, a kihez st is szeretettel

ja alkalmából ban, valamint let tartatott, g felő: Tartsa r királynékat ég soká, igen

eliratai. Mind- zis rendes köz- za határozatot z nagy fiá- ól, e történelmi doló feliratban atározást azon- özbe jött Sza- ódoló feliratot at. Deczember n törvényható- r, hogy ahhoz gyék együttes ni hódolatát. A képviselő- ségével együtt nap Pozsonyba vasást tartson. mán a Toldy- megjelent Po- ty nagy érdek- nző előadását, véstörténelmi be. A felolva- Pírchala Imre nek az élvezet- visszautaztak

l. Papszentelés. vember 2-ára növendékeket, almányvezgett rendek felvé- rics Antal és a következő november 4-én atust, s végül s. — Leleké- eperjesi gör. i javadalomra lélkézi java- szentelt áldo- ujdonsz. áldo- javadalomra imon ujdonsz. elepőzi java- — Pályá- rminai kántor- szki k. tanítói nyittatik. i bizottsága, n elnöklésé- A pénzügy- októberben i 7169 frt 54 A megyei fő- gyi viszonyok l vették tudó- ndó távozását. kolák a tanév nnepélyt tar- zti, s a növen- gnak bele az al fejezik be Wlassics Gyu- felügyelőse-

gekhez intézett. A miniszter e rendeletében az iskolai ünnepélyekről szól. Megemlékezővén az ezredéves fordulóról, szeretné, ha az eddig tisztán vallási szempontokból rendezett évzáró vagy megnyitó ünnepélyében *ezentúl főként a hazafiasság szempontja domborodnék ki.* A miniszter, — igen helyesen, — úgy vélekedik, hogy a fejlődő fiatal szív fogékonyabban és hevesebben dobban akkor, ha a *hazaszeretet szent fogalmáról szokatlanabb alkal- makkor*, eme iskolai ünnepélyekkor, nyert oktatást A miniszteri rendelet legezészerűbbnak *junius 8-ikát* a király megkoronázásának évfordulóját, vagy *október 4-ikét*, mint a felség névnapját szeretné az iskolai ünnepélyek napjává kitűzni. Elhatározásá- ról a miniszter átiratban értesítette az *egyházmegyei* főhatóságokat is.

— **Millenniumi kitüntetések.** Az ezredéves országos kiállítás alkalmából kiosztott kitüntetések immáron megérkeztek vármegyénkbe és városunkba is. A kitüntetések oklevelei gyönyörűen vannak kiállítva, az érme pedig valóban igen szépek. Volt alkalmunk többek között az ősi ág. hitv. ev. collegium részére, a történelmi kiállításban való részvételért kiadott kiállítási érmet, a jogakadémia számára a „haladásért” kiadott elismerő oklevelet, valamint az „Eperjesi Széchenyi-kör” részére az „elért jeles eredményekért” adott kiállítási érmet látni.

— **Kinevezés.** *Hreblay Emilt* Sárosvármegyei közgazdasági előadót, az itteni mezőgazdasági bizottság referensét és a gazdasági egyesület titkáráját, ki egyuttal a Sárosvármegyei gazdák fogyasztási és értékesítési szövetkezetnek igazgatója volt, a földmivélsügyi m. kir. miniszter az újonnan szervezett *országos baromfi köztenyésztési felügyelőség* vezetésével megbízta és ezen minőségében a földmivélsügyi miniszterium állategészségi fiók- ügyosztályába szolgálattételre beosztotta. Az új felügyelő állását f. évi deczember 1-én már el- foglalja.

— **Az eperjesi torna-egylet háziestélye.** Az Eperjesi Torna- és Vivőegylet deczember hó 5-én tartandó *háziestélyére* nagyban folynak az előkészü- letek. A tornaórákon, melyek az idén igen látog- tottak, nagyban trainiroznak azok, kik az egy- let háziversenyein részt venni fognak. E versenyek igen érdekeseznek kínálkoznak, mert több fiatal erő fogja azokon első alkalommal összemérni ere- jét. *Horváth Lajos* az egylet új derék vivőmestere is meglepetést készít elő ez estélyre. Meghívott néhány kiváló olasz mestert (ugy halljuk, Santellit, Gazerrát és Girolidint) és amatőrt is, és ha a meghívottak közül *csak egy is* eljön, oly élvezetes estélyre van kilátás, mely méltán fog sorakozni az egylet által eddig rendezett sport-ünnepélyek mellé. Csak előre!

— **Zeneestély.** Kedves otthonunk : a Széchenyi kör, f. hó 17-én ismét nagy közönséget egyesített magában. Közönségünk kedves ismerőse, *Klein Vilma* ezuttal is a legelőnyösebben mutatta be elismerésre méltó művészetét, Liszt rhapsodiáját játszván. Ezredünk jeles zenekara ezuttal is gyö- nyörűen játszott. Ezután *Raisz Antaltól* „Aglája férjhez adása” czimen egy humoros monológot hallottunk, a melynek hatásos és jó kedvre han- goló előadása ismét csak a szavaló tehetségeit dicsérette. Majd *Kavalszky Ilonka* lépett az emelvényre és *Tulko Jeni* kitűnő zongora kísérete mellett több dalt énekelt. A legnagyobb elismeréssel emeljük ki azt a szép haladást, a melyet a kedves szereplő éneke, csak utolsó nyilvános fellépése óta is igazolt. Az úde, esengő, tiszta hangnak, szünni nem akaró tetszészaj volt visszhangja. Végül *Stancel Géza* kitűnő hegedűjátékát hallottuk *Klein Vilma* ehhez teljesen méltó zongorakísérete mellett. Erről a pontról csak annyit jegyzünk meg, hogy daczára annak, hogy a műsor utolsó száma volt és hogy a közönség a színházba sietett, mégis a leg- élénkebb tetszésnyilvánítások között ismételtették meg. A kör zenezakválasztmányát és különösen *Szent-Iványi Ferenczet*, a buzgó helyettes elnököt ezért az újabb sikerért őszinte örömmel és elis- meréssel üdvözljük.

— **Jogász hangverseny és táncestély.** A gyö- nyörűen sikerült hangverseny után, melynek minden pontját, ugy a zenei, mint a hangulati piec- ket, a közönség lelkes örömmel fogadta, 10 óra előtt ragyogó kedélyű tánc következett és csak hajnalban hat órakor végződött. Az első né- gyeszt 40 pár tánczolta és összesen három négyes volt. — Nem hizelgés, ha kimondjuk, hogy a ren- dező bizottság minden tekintetben büszke lehet ugy a hangverseny művészi sikerére, mint a tánc- estély eredményére, mert mindkettő megfelelt a legfokozottabb várakozásnak és felejtethetlenné teszi a joghallgatók ezen szép mulatságát. A szép sikert elismerő dicséretet érdemel a rendező bizot- tság elnöke *Szentiványi Ferencz* és mellette *Dienes Gyula* és *Kakas Márton*. Jelenvoltak: *Leányok*: Adriányi I., Bethlenfalvy Évi, Bartunek T., Bartus Gizi és Elza, Bielek E., Császár M., Csatáry Zs. és V., Dobosz O., Duzs M., Ehlers A. és M., Fest J., Holenia Irén és Erzsi, Horovitz Anna és Zelma, Hutsenreiter Zs., J. Domokos K. Joób Évi és Rózsai, Janesó Mariska, Kovács J., Keczor M. Krayzell R. Kavalszky I. Mattyasovszky Eszti, Mihalik E. Molitorisz Irén és Mariska, Nemessányi Zs. Pacher M. Rhády E. Szalay M. és Szinyei Rózsai. — *Asszonyok*: Adriányiné, Bánó Etelka, Balpataky Imre dr.-né, Balló A.-né, Beth-

lenfalvyné, Bielekné, Borsitsné, Bartunekné, Csá- szárné, Csatáryné, Ehlersné, Festné, Ghillány br.-né Ghillány J.-né, Griégerné, Holeniáné, Horovitz S. dr.-né, Horváth Ö. dr.-né, Hutsenreiterné, Jakobeiné Joóbné, Kannererné, Kovácsné, Krayzellné, Kray- zell A.-né, Kavalszkyké, Kádásné, Kubinyiné, Ludmanné, Lehoczkyné, Mandiesné, Mikler K. dr.-né, Mosánszky dr.-né, Mihalikné, Molitorisz E.-né, ifj. és id. Molitorisz J.-né, Nemessányiné, Oszvald T. dr.-né, Oszvald K.-né, Pacherné, Péchy E.-né, Péchy P.-né, Rhády, Rosenberg Th. dr.-né Szalayné, Schuleckné, Vész Antalné, Villesz Kamilné, Uhlárik Mátyásné. Felülfizettek a követ- kezők: Dr. Horváth Ödön 10 frt, Dr. Schmiéd Gyula 5 frt, Schulek Gusztáv 5 frt, Kósch Árpád 3 frt, Dr. Breuer Adolf, Dr. Máriássy Béla, Dr. Laekner Árpád, Dr. Oszvald Tivadar, Dr. Propper Adolf 2—2 frt, Dr. Balpataky Imre, Dr. Horovitz Imre, Dr. Szlávik Mátyás, Cselépy E. N. N. 1—1 frt. Összesen 38 frt. Fogadják a bőkezű ada- kozók a jótékony cél nevében hálás köszönetün- ket. *Az eperjesi joghallgatók testülete.*

— **Elnökválasztás polgármester jelenlétében.** A tisztelet és közbeesülés megható jele nyilvánult f. hó 21-én Kísszebenben akkor, mikor az orth. izr. hitközség újonnan és egyhangulag megválasz- totta elnökét. Jelöltül, a hitközség élén már 16 év óta álló *Rosenfeld Ignác* lépett fel és a jelölt válasz- tásához, a város polgármestere és rendőrkapitánya is megjelent, hogy tanuja legyen a köztiszteletben álló elnök megválasztásának.

— **Színházi műsor.** Nov. 25. Márványhölgyek. Nov. 26. Kis Alamuszi. Nov. 27. Trilby felemelt helyárrakkal. Nov. 28. D. u. Tündérlak magyar- honban. Este Napraforgó. 29. Bányamester. Zóna előadás. 30. Trilby rendes helyárrak. Deczember 1. Leszámlolás. Zónában.

— **Irodalmi estély.** Az eperjesi jogásztétel irodalmi osztálya f. hó 21-én, szavallattal egybeköt- töt felolvasó estélyt tartott, melynek műsora a következő volt: 1., Ellenbírálat Lehoczky Arthur költeményeire — felolvasa *Joób Imre* III. éves joghallgató. 2., Kórházban, költemény Apostol Bertalantól, szavolta *Sikorsky Sándor* II. éves jog- hallgató. 3., A magyar nemzet politikai életének befolyása a népköltészetre, írta és felolvasa *Steinmetz I.* éves joghallgató. Az estély kiválóan sikerült és látogatott volt.

— **A bártfai új redoutetere** megnyitását a városi tanács f. hó 27-ére tűzte ki. A megnyitó estélyt a városi tisztikar rendezi s nagyban folynak az előkészületek, hogy a siker biztosíttassék. Az estély jövedelme a szegény alapra fordítatik. A műsorból közölhetjük, hogy lesz két nagy előkép és pedig: 1. „Hódolat a Királynak” és II. a prológgal kap- esolatban: „Bártfa üdvözlő”. Az első képlet alatt az evangélikus dalárda énekli a Hymnuszt, a második alatt *Hemerka Ulrik* karnagy vezetése alatt az iparos ifjak dalegylete előadja *Hubernak* „Nemzeti zászló” című dalát. Ezután következik egy rendkívül mulattató kis francia vígjáték: „Az elkényeztetett férj” s végül „Reverie” Fauconière- től. *Hemerka Ulrik* vezetése alatt előadja a mű- kedvelőkből alakított vonószepet. A műsor részle- teit a meghívó tartalmazza. Helyárrak: Nagy páholy 5 frt. Kis páholy 3 frt. Földszinti ülőhely az első három sorban 1 frt, a többiben 80 kr. Karzati ülőhely 60 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Karzati állóhely 30 kr., tanuló s gyermekjegy 20 kr.

— **A kisdédvönöképző intézet ünnepélye.** Sikerült ünnepélyt rendezett a kisdédvönöképző intézet f. hó 18-án pénteken 6 Felsőre a királyné *nénapija* alkalmából. Az ünnepély — mely meg- jegyezzük hogy *beléptidíjas* volt a mi oly alkalom- mal különösen hangzik — első pontját a növen- dékek által előadott *Király Hymnuszt* képezte, mely- nek kifogástalan szép előadásához méltóan sorako- zott *Boross Anna* (II. éves növ.) szavallata, majd *Balási Margit* igazán szép, lelkes ünnepi beszéde. *Beér Ferencz* intézeti tanár ez alkalommal mutat- kozott be először az eperjesi közönségnek, s zongora-játéka valóban művészi volt. Az utolsó pontot *Bucsiné Piroksa* s *Kovalszky Margit* kettős éneke képezte — *Joób Evi* zongora kísérete mellett, mely szintén zajos tetszést aratott.

— **Tiszteletbeli tagok.** A kereskedelmi egylet tizedes jubileuma alkalmából lelkesedéssel tiszte- letbeli tagjává választotta dr. *Szlávik Mátyást* és *Sztankay Lászlót*. Mindakettő, őszinte odaadással érdeklődött az egylet alapítása és java iránt.

— **Az Eperjesi Jogász Vivő-Egylet.** A Vivő- Egylet november 14-én tartott közgyűlésen *Dienes Gyula*, az E. J. V. E. tevékeny elnökének indít- ványára elhatározta, hogy *memorandumot* szerkeszt, melyben a 9 jogakadémia és 2 egyetem ifjuságát a vivás nemes sportjának pártolására szólítja fel. A memorandum konkrét adatok alapján fogja bizonyítani, hogy aránylag mily kevés anyagi erővel lehet vivő-egyletet létesíteni. Ha ezt a felhívást siker koronázná, könnyven lehetne *országos diák- vivőversenyeket* létesíteni.

— **Tanárok öröme.** A közokt. miniszter *Jakobei Dezső* eperjesi, *Kovács István* löcsei főgimnáziumi rendes tanárokat a IX. fizetési osztály első fokoza- tába léptette elő.

— **A zemplénmegyei jegyzők pénze.** Megirtuk hogy a zemplénmegyei jegyzőegyesület nyugdíj- alapja gondatlan kezelés miatt majdnem teljesen elkallódott. Az alapnak hetvenezer forintnyinak kellene lenni és mindössze 28,000 forint van meg.

Most a jegyzők memorandumot adtak be *Matolay Etele* alispánhoz, a melyben azt kérik, hogy a megye közgyűlése az alap pótlása céljából a nagyközsegeket és körjegyzőségeket husz éven át évi 20—20 forint alappótlásra kötelezze. A memo- randumot a deczemberi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Közvetlen kocsis Eperjesről Budapestre.** Nagy kilátásunk van arra, hogy Eperjesről Buda- pestre közvetlen kocsit engedélyeznek. Ez igen szükséges és méltányos dolog, mert nincs értelme, hogy a mai vasuti utazás fenomenális előnyeit éppen Eperjes ne élvezze, holott oly nagy a szem- lyforgalom, míg más kisebb városok is bírnak közvetlen összeköttetéssel. Az akezió a legutóbbi városi közgyűlésből indult ki, hol elhatározták, hogy a főispán útján e végből egy alapos felter- jestést intéznek a keresk.-ügyi m. kir. miniszter- hez s nemcsak Budapesttel, de Oderberggel is kéri a közvetlen összeköttetést. A kassa-oderbergi vasut igazgatósága sem idegenkedik e tervtől s így annál biztosabb reményünk van arra, hogy nem sokáig kell már átszállani Aboson és Kassán s bosszankodni a vasuti kocsikban felejtett eser- nyők, botok, pakkok stb. miatt, különösen, ha beteggel vagy gyermekekkel utazunk.

— **Igló város közgyűlése,** mint tudósítónk írja, *Lehoczky Jenő* nyugalomba vonult városi tanácsos helyébe *Huszkó Antal* városi rendőrkapi- tányt választotta meg. Huszkó utódaul a főispán hír szerint *Folgens Kornél* iglói járási szolgabíró fogja kinevezni.

— **Zóna-tariffa a kassa-oderbergi vasuton.** Értesülésünk van, miszerint a kassa-oderbergi vasut igazgatóságnál az osztrák kormány felszólítása foly- tán a személyes podgyászszállításnál az 1898. január 1-én a zónatariffa lesz behozva. Ez a zóna- tariffa azonban teljesen elűt a magyar-államvasutak tariffájától és nagyrészt másolata az osztrák vas- utak és podgyászdíjszabályzatnak.

— **Kereskedelmi egylet jubileuma.** Az eperjesi kereskedő-ifjak egyesülete f. hó 13-án, tíz évi fennállása emlékére, saját helyiségeiben rendkívüli közgyűléssel egybekötött társasestélyt rendezett. Az egylet elnöke, *Oszvald Károly*, sikerült beszé- dében az egylet tíz évi munkásságára és elért sikereire utalt, s a jövőben is összetartásra hívta föl az egylet tagjait, s az egylet jövőjének biztosí- tása céljából az összes eperjesi kereskedő főnö- köket az egyletbe való belépésre felszólította. Ez utóbbi körülményre való tekintettel az egylet régi címét megváltoztatta s az „Eperjesi kereskedők és kereskedőifjak egylete” címét vette föl. A köz- gyűlést társas-estély követte. Műsora két pontból állott. *Sáska László* meleg érzéssel szavolta el *Latkóczy Prologját*, a melyet az egyletnek 1887. nov. 2-án történt ünnepélyes megnyitása alkalmára írt. A Prologot dr. *Szlávik Mátyás* akad. tanár és koll. igazgató felolvasása követte.

— **Praktikus Otthello.** Furesa eset történt Orló községében. A történet eleje nagyon közön- séges, megesik minden faluban. A legény szereti a leányt és megígéri neki, hogy ha haza jön a katonaságtól, elveszi feleségül. Így tett *Kohut Gábor* is, aki *Velyki Maresának* ígért örök hűsö- get. A fiu három év után most haza tért a Maresa karjaiba. Igen ám, de Maresa azóta letért a helyes útról és vadházasságban élt *Miskó Ferencz*szel. — A szerelmes legény éppen ezt a Gábort kér- dezte meg.

— Hol a menyasszonyom, *Velyki Maresa* ? — *Velyki Maresa*, az az én feleségem.

— Lett erre nagy patália a két ember között. — Már egymás halálát is kezdték emlegetni, a mikor *Miskó Ferencz*nek egy jó gondolata támadt: — Tudod mit *Kohut Gábor*, ne legyen az asszony egyikünké se, hanem van neki itt, a fiókban 250 forintja, vegyük magunkhoz oszt' mutyi.

— És tettek a mit mondták s elszeltek a 250 forinttal — Amerikába.

— **A szökés párosan.** A Pennsylvania állam- ban levő *Freeland* községben M. váraljai illető- ségű *Tizedes*, valódi nevén *Dzesatnyik József* és a zemplénmegyei Monok illetőségű *Csolák Györgyné* szül. *Smúl Borbála* az ottani magyarságra szegény- hoztak. Tizedes József 24 éves esinos fiatalember, aki körülbelül egy esztendő óta van koszon *Csolák György* honfitársunknál, aki jelenleg sörmérest folytat. Ennek a Csoláknak a feleségével, aki különben már 36-szor látta tavaszodni a termé- szetet, Tizedes szerelmi viszonyba boesájkozott. Az asszony „Józsinnak” hívta a legényt, ez pedig „néni”-nek az asszonyt, de az egész város tudta, hogy a bizalmas megszólítás alatt még bizalmasabb viszony rejlik. Csak a *férj nem vett észre semmit*, és a szomoró *valóra csak akkor* öbredett, midőn felesége megugrott s 200 dollár értékű tárgyakat magával vitt. A szerencsétlen férj azonnal táviratozott az ottani rendőrségnek, mely a szökvényeket el is fogta. A férj tiltakozására nem akadt senki, aki az 500-500 dollárnyi „bailt” felajánlotta volna s így a kedves párt elkísérték a börtönbe, a honnan elvitték *Wilkesbarre*-ba a megyei börtönbe. Ugy látszik, hogy a szökés párosan nem mindig édes s nem mindig jó.

— **A leányokról.** Szemfüles fiatal munkatár- sunk, aki mielőtt megnősülne, körültekintett a leányok között s a következő érdekes statisztikát állította egybe. Ki gondolná, hogy városunkban 216 olyan leány van, akinek piczi ujjai már leg- alább a 15-ik tavasz illatos ibolyáit emelték orrocs-

káikhoz, de még a 30-ik augusztusi éj esillag-hullásból nem figyelték meg, vajjon az övéik ott ragyognak e még mindig a többi között? Minden oldalról megfigyelve ezen 216 leányt, a következő eredményt látjuk: 143 barna és 72 szőke; 150 ovál arcu, 95 pedig inkább gömbölyded arcok közé tartozik; 20 kékszemű, 43 fekete, 95 gesztenyebarna, 28 tengerzöld, és 20-nak bizonytalan színű szeme van. Frou-front visel 177, két oldalra simítja a haját 47, meg nem állapítható frizurát visel 1 leány. — Uniformis tisztelő van 122, mindenféle egyenruhánál többre becsüli a csinos fiut 93. A 93 leány közül 12 imádja az orvosokat, 21 az ügyvédekét, 15 a gyógyszerészekét, 18 a tanárokat és tanítókat, 5 a mérnököket és különféle hivatalnokokat — a polgármestertől az utolsó 80 kroszdíjnokig — 7 különféle rendű és rangú földbirtokosokat és 5 a papokat, az újságírókat — talán? — egy. A házi teendőt szereti végezni 1 leány, munkát 54, egyiket sem 160. — Szópitőszereket használ 193 (???) — Szerelmes leveleket írt és ír 135. — Regényt olvasni szeret 120. — Abécéjének készül 215, apéca lesz . . . Elájulni szeret 41. — Hozomány van 10 ezer forintot felül 5-nek, 6 ezer forintot felül 10-nek, 1000 forintot felül 85-nek egyéb hozományán kívül készpénz hozományán 115-nek. Hogy ki melyik kategóriába osztatik be, — fölösleges név szerint megnevezni, legjobban tudhatja ki ki magáról.

— **Kalabriász közben.** Három kedélyes ur ül a kávéházban és kalabert játszik.

Egy rekontras partinál az egyik partner, aki zöldre vette fel a játékot, de *cörös* a haja, szörnyen gondolkozik, hogy mit játszik ki.

A másik partner türelmetlenkedik:

— Tessék hát kijátszani! No, mit játszik ki?

Az a bizonyos ur, aki zöldre vette fel, de vörös hajjal rendelkezik, némán *fejére* mutat.

— Beszéljen világosan, szól a harmadik izgatottan — *cörös*et játszik ki vagy *tököt*?

— A **vicinális vasuton.** Utas (aki a vicinális vasuton utazik): Teringtét, ez már mégis több a soknál. Hol a panaszkönyv?

Portás: A panaszkönyv már tele van.

Utas: Hát hol az állomásfőnök?

Portás: Ilyenkor már az állomásfőnök is tele van . . .

— A **Zoltán-féle csukamáj-olaj** kedvező hatását az orvosi kar igen elismerőleg nyilatkozik, mert tudvalevő dolog, hogy e készítmény teszi lehetővé az áldásos gyógyszer használatba vételét, s különösen szükséges, hogy meghonosodjék nálunk is az az angol divat, hogy gyermekei 2-3 éves korukban csukamájolajat igyanak s ezzel a sok serophulotieus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak e szer neveli.

Abauj:

\* **Főispáni vizsgálat.** *Péchy* Zsigmond vármegyei főispánja a napokban Tornán tartózkodott s az ottani szolgabírói hivatalnak ügykezelését fölülvizsgálta. Minden ténen a legnagyobb rendet tapasztalva s e feletti megelégedésének kifejezést is adva, visszatért Kassára.

\* **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Sennocitz* Kálmánt a szombathelyi kir. járásbíróihoz joggyűzőnek nevezte ki. Dr. *Stessel* Szilárd végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla elnöke díjasjoggyakornokká nevezte ki s szolgálattételre a kassai kir. törvényszékhez rendelte be.

\* **Névnep.** *Berczelly* Jenőt, a kassai kir. tábla elnökét, esütörtökön délelőtt 9 órakor a kir. tábla bírói és tisztikara *Bernáth* Elemér kir. ítélőtáblai tanácselnök vezetése alatt névnepjából üdvö ölte, mely alkalommal *Bernáth* beszédet intézett a közszeretben álló elnökhöz. Délelőtt 10 órakor a kir. táblán alkalmazott joghallgatók tisztelegtek, hogy igaz szeretetüknek és hálájuknak némiképp kifejezést adjanak. A küldöttség szónokja: *Klekner* Emil III. éves joghallgató beszédjében hangzott, mennyire szívén viseli *Berczelly* a joghallgatók sorsát és hogy alkalmat nyújt nekik a táblán való alkalmaztatásuk által sorsuk javítására. *Berczelly* meghatottan köszönte meg a figyelmet. A délelőtti folyamán tisztelőinek és barátainak még nagy száma kereste föl az ünnepeltet.

\* **Bizottsági tagok választása.** December hó 8-ára négy városi törvényhatósági bizottsági tag választása tüzetett ki. Az első negyedben *Répásky* József kanonok elhalálása folytán, az 1898. évi egy bizottsági tag fog választatni. Választási elnök dr. *Heessy* Károly, helyettes *Siposs* A. Gyula. A szavazás helye a városi nagy tanásterem. A III. negyedben két hely üresedett meg, *Losskó* István kanonok és *Horváth* Sándor leköszönése folytán. Az első helyére 1898-ig, a második helyére 1901-ig fog új választás megejtetni. Választmányi elnök *Rélay* Róbert, helyettes *Magócsy* József. Szavazási hely a polgármester irodája. A IV. városnegyedben *Herczfeld* Gy. elhalálása folytán egy hely üresedett meg 1901-ig. Választási elnök *Stekker* Károly, helyettes *Mauer* Rezső. Szavazás helye a városi kis tanásterem.

\* **Városi közgyűlés.** Kassa város törvényhatósága f. hó 15-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen *Péchy* Zsigmond főispán elnökölt. A gyűlés

első tárgya a pesti hazai első takarékpénztár-egyesülettel fölveendő 622,000 frtnyi kölcsönről szóló kötelezvény elfogadása volt s miután e kölcsön terhére vannak kiadások, melyek máris fedezendőek, a közgyűlés megbizta a polgármestert, hogy a belügyminiszteri jóváhagyás leérkezéséig is, a szükséghez képest, de a 150,000 frtot meg nem haladó kölcsönt fölvehessen és elszámolhasson. A gyűlés második tárgya a szentistváni malom eladása volt. A tanács ugyan azt javasolja, hogy a malom kitarozása után továbbra is, mint bértárgy, megmaradjon a város tulajdonában. A közgyűlés azonban az eladás mellett nyilatkozott, s a malmot az eddigi bérlőnek, *Kundráth* Györgynek 4000 frtért eladta. Ezután *Kozora* Vince főjegyző nyomban fölolvasta ennek a közgyűlésnek a jegyzőkönyvét s azt hitelesítették.

\* **Kitüntetés.** *Ottó* kir. főherceg *Néidhort* Alajos a 34. gyalogezred zseniális karmesterének legmagasabb kőzirtattal egy gyönyörű pár értékes kőzirtat-gombot küldött, a melyeket a főhercegi korona van kivésve, emlékül a tatai szép napokra, a hol a 34-esek zenekara oly gyönyörteljes órákat szerzett az ott időzött királyi család tagjainak.

\* **Megyei választások.** A Bőd-Herlány kerületben megtartott megyebizottsági tagok választásakor *Bidló* Ignác, Forgách-grófi uradalmi jószágkormányzó, dr. *Rakoszy* Endre vármegyei tb. főjegyző és *Osztermann* Pál ráunki ág. ev. lelkész választottak meg.

\* **Hitközség-választás.** A kassai izr. anyahitközség képviselőtestülete vasárnap 1897. nov. 21-én d. u. 5 órakor a hitközség tanástermében közgyűlést tartott melynek tárgya esupán csak a hitközség megválasztása volt. A szép állást dr. *Klein* József szabadkai rabbi nyerte el, ki a legutóbb megtartott próbaszónoktal alkalmával, mint kitünző szónok, nagymérvben megnyerte a hallgatóság s a hitközség elnökeinek tetszését.

\* **Eremkiosztás.** A kassai önkéntes tűzoltó-egylet ez évben töltötte be és ünnepelte meg fennállása 25. esztendejét. A huszonöt év emlékére elhatározta az ünnepi közgyűlés, hogy működő tagjai részére érmet készíttet s azt kiosztatja közöttük. Az eremkiosztás határideje vasárnap délután fél 2 órakor volt a Széchenyi ligeten levő mázsház előtti téren s arra nagy közönség jelent meg.

\* **Bucsúlakoma.** A *Rumpold* külön termében f. hó 17-én este bucsúlakomára gyűltek össze a távozó *Mihalik* József, országos iparművészeti muzeumi ör barátai és kartársai. A dús lakománál természetesen számos felkőszöntő hangzott el, éltetvén a távozót, mint szíves házigazdát és hangot adván annak, hogy bár a bucsú fájdalmas, de mérsékli az az öröm, hogy *Mihalik* fényes tehetsége, lankadatlan buzgalma a megérdemelt jutalmat elnyerte.

— **Tályai szüret.** A Tokaj-Hegyalján a filoxera által elpusztított szőlők felújítása igen szép sikerrel folyik. Bizonyítja ezt egyebek között Tályán most befejezett szüret. Itt az idén e rekonstruált szőlőkben nem kevesebbet, mint 2744 hektoliter bort szűrték. Biztató körülmény a Tokaj-Hegyalja jövőjére, hogy a bor oly jó minőségű, hogy az új termés nagy része 70-100 frtjával kelt el hektoliterenkint. Ez a siker bizonyára buzdítással fog szolgálni a szőlőbirtokosokra általában, hogy úgy mint eddig a kiválóbb gazdák tették, mindenki folytassa a telepítés bár költség, de a mint látszik, nem eredménytelen ménekáját.

\* **Zacconi Kassán.** *Zacconi* a hírneves olasz tragikus ez év december havában városunkba is el fog látogatni, hogy itt két estén át bemutassa nagy művészetét a kassai közönségnek. Városunk közönségének most alkalma lesz párhuzamot vonni a nagy *Salvini* és *Zacconi* olasz művészek játéka között.

\* **Egy tanár 25-éves jubileuma.** *Bukwesty* B. János, gazdasági tanintézet tanár e napokban töltötte be tanári működésének 25-ik évét. Ezen alkalomból a helybeli gazdasági tanintézet tanártestülete és a tanintézet ifjúsága felkőroste az érdemes tanárt Szakkőzpött tanári működésének ma már több százra menő ifju gazda nemzedék veszi hasznát; irodalmi munkásságával pedig a gazdasági szakirodalmat emelte. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesületnek 17 éven át titkárja volt. Elnök tevékenységet fejtett ki a kassai tornavivő-egyesület és a halászi tagyegylet megalakítása körül. Odaadó munkás tagja évek óta Kassa sz. kir. város iskolaszékének, a felsőmagyarországi muzeum egylet választmányának, s az ev. ref. egyház presbiteriumának.

\* **Photoplastikum Kassán.** Már egyszer megirtuk hogy Kassának egyhamar ismét igen érdekes látványossága lesz. A photoplastikum nyílt meg a Kossuth-utca 20-ik szám alatti palotában. — Nagy-szabású ez a photoplastikum, egy óramű által vonulnak el előttünk a szebbnél szebb képek. Szinte élni látszanak azok az alakok és tájképek. Legszebbek Páris, Olaszország, Palesztina, Svéd-és Norvégország stb. A kik egy szép látványosságnak akarnak gyönyörködni, nézzék meg ezt a photoplastikumot.

\* **Az abauji evangélikus református gyűlés.** A református egyházmege *Idrányi* Ferenc esperes és *Meczer* József egyházmegyei gondnok kettős elnökölete alatt 19-én Kassán a vármegyházán rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a beérkezett segítő kötvények elintézése és a

sorrend megállapítás volt. A közgyűlés elhatározta, hogy a segédsegéért folyamodó egyház-közsegeket a következő sorrendben fogja ajánlani az országos konventnek: F.-Csaj 2000 frt, Regmeez 2000 frt, Kajata 2000 frt, Pethő-Szinye 2000, Göncz-Ruska 1500 frt, Nádasdi 500 frt, F.-Mora 6000 frt, Kázmárk 500 frt, Boldokkó-Ujfalú 250 frt, Szala 907 frt, Bátor 3000 frt és Beszter 1200 frt.

\* **Benczur Gyula** itthon. *Benczur* Gyula, a festő mesteriskola igazgatója, újabb olaszországi utazásából hazaérkezett és most egész télen át Budapesten marad. A mester javában dolgozik ama nagy festményen, mely a mise öt részét allegorizálja s amely mozaikban kivive, a lipótvárosi Szent István-bazilika főoltárát fogja ékesíteni.

\* **Jogász estély.** A kassai királyi jogakadémia polgársága december hó 15-én nagy estélyt szándékozik rendezni a Schalkház szálló dísztermében. Az estélyre már most erősen készülődnek s az érdeklődésből ítélve, nagy sikerű lesz.

\* **A régi kassai színház.** Eppen 118 év előtt azaz 1781. november 22-én történt, hogy a régi kassai színházat, — melyet most lebontottunk, hogy helyébe újat építsünk, — megnyitották. A régi színházat *Kiesling* György építőmester tervei szerint építették és az első előadásokat *Hilderding* német színtársulata tartotta benne. Sok éven át csak németül játszottak a kassai színházban, s csak 1810-ben jött Kassára *Murányi* Zsigmond magyar színtársulata, melynek legjobb tagjai *Déryné*, *Murányiné*, *Balog*, *Benke*, *Láng*, *Murányi*, *Vásárhelyi* voltak. — Voltak ugyan azelőtt is kísérletek 1796 körül, de ő polgárság közömbösségén hajótörést szenvedtek.

— **Plébánosok harca.** A *löcsei* M. riahegyen, mint levelezőnk írja, minden esztendő július hónapjában összegyűl mintegy tizenöt-huszezer zarándok, hogy a búcsún részt vegyen. A búcsú alkalmával a katolikus hívek után szedett ofertoriumi pénz a löcsei plébános rendes jövedelme volt. Van azonban a Máriahegyen egy kápolna a görög-katolikus hívek számára is, melyet nékai *Dulovics* János löcsei plébános építtetett s amelynek fentartásáról azóta is az ő jogutódai gondoskodnak. A tavalyi búcsú alkalmával történt aztán, hogy *Bárdossy* Béla toriszkai görög-katolikus lelkész a kápolnához jogot akart formálni, még pedig olyanképen, hogy a hivatott begyűlt ofertoriumi pénzek számára perselyt állított föl. *Kompanyik* Czelesztin löcsei római katolikus plébános azonban tiltakozott s a perselyt el is koboztatta. Ebből származott a harc a két plébános között. A toriszkai pap a városhoz fordult elégtételért s azt követeli, hogy a város engedjen át neki egy területet a *Mária-hegyen*, nehogy az ő hívei is a löcsei plébánoshoz legyenek kénytelenek menni. Ez ellen viszont a löcsei plébános emelt óvást. A város tehát kiadta az ügyet tanulmányozás és jelentéstétel végett.

— **1000 év.** A népszínházi bizottság megbízásából az ezredéves emlékünnap alkalmára írta és zenéjét szerelte: *Verő* György. A látványos darab 8 képből mutatja be a honfoglalás munkájától egész napjainkig a magyar történelemnek kiemelkedőbb mozzanatait. A képek a következők: A honfoglalás. Hittérítés, Tatárjárás. Mátyás az igazságos. A mohácsi vész. Rákóczy induló. Világos. A munka. Az ünnep. *Verő* ezekhez a képekhez — a melyeknek mindegyike hatásos — megfelelő zenét írt. Különösen tetszett a „Rákóczy induló” című kép, a hol *Szalóczy* Irén (*Czinka* Panna) és *Szebeniné* egy toborzót tánczoltak, a melyet a nagy tapsviharra meg kellett ismételnök. Szép volt a darabot berekesztő tabló: a király és királyné, mögöttük Hungária. A rendezés sikerült volta *Kodács* Sándort dicséri. A szereplők mind-uyajan hozzájárultak azt est sikeréhez. A nézőtér tömve volt közönséggel és így remélhető, hogy az „1000 év” kasszadarabja lesz a színháznak.

— **A kassai korcsolyázó-egylet** 1897. évi november hó 28-án vasárnap d. e. 11 órakor a kassai társulási egylet termében (Fő-utca 70. szám.) évi rendes közgyűlést tartja, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. A választmány évi jelentésének tárgyalása és a feletti határozathozatal. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének tárgyalása és a feletti határozathozatal. 3. Elnök és 6 választmányi tagnak választása. 4. Két számvizsgáló-bizottsági tag választása. 5. Netaláni indítványok tárgyalása.

\* **Nagy tűz Löcsein.** Mint levelezőnk írja, f. hó 19-én éjjeli 2 óra tájban óriási tűz támadt Löcsein melynek 16 ház esett martalécul. A 17-ikről sikerült a zsindegy-háztelet leszedni s ezáltal a tűz továbbterjedését megakadályozni. — Bővebb tudósítás szerint a tűzoltóság későn jelent meg a vész színhelyén, csak akkor kezdte meg működését, midőn már a nagy terjedelmű tűzhely volt dolga. — A tűz a Szél-utczán keletkezett és behatolt a Rózsa-utczába is, a hol szinte két házat hamvasztott el. Rövid idő alatt tizenhat ház állott lángban, s a tűz tovaterjedését csak egy zsindegytető lebontása által sikerült a tűzoltóknak meggátolni. Két ház egészen leégett. A báró *Riberda*-féle ház magas tűzfala, az ellenkező oldalon akadályozta meg a lángoknak tovább harapódzását. A meghiáznak a Szél-utca felé fekvő oldala több ízben fogott tüzet. Itt a hőség oly roppant nagy volt, hogy a vármegyháznak 600 ablakablája repedt meg és a főispáni lakásnak függönyei is tüzet fogtak már.

\* **Népkon**  
a kassai izr. j. 7-én megnyitotta egyén élvezte embernek all ebédjét.

\* **Rendbir**  
lásnál az a r. a bíróság a v. beidézett és m. elmaradásért 2. el. Ezt a precz. széki szolgá. bizony-bizon. nálunk, hog. esküdtzéki. két órával ke. kell a törvén. esküdtzéki ta. megalakíthass. bírság enyhés. csak azt bizony. éppen csak pé. mutatni.

\* **Hamis ba**  
bankházban b. Csakhamar k. mi nagyon is. ugyanis 100 fra. ellátva és két p. szétválasztható a esalást, de 1. — egy 40-43. bajszu férfi. — ság az ország. tett, kérve a t. A kassai rend. intézkedett, hog. a hamisítót, ha.

B. Polgár  
amidőn az aláb.  
— egyben fi.  
szivlelje meg s.  
emlékével fog.

Nov. 17-én  
czimszeret szer.  
volt első bema.  
ben. Kiváncsi.  
fog-e felelni a b.  
mind konstatálj.  
pében egy sik.  
bizonyult. Ha.  
hónap óta van.

betükl.  
teljes

pont.  
folyóit

ügyvéd.

és es.

kivite.

Történ.

I. kö.

Album

azó

\* **Népkönyha.** Szép sikerrel tölti be hivatását a kassai i. r. jótékony négyzet által f. évi november 7-én megnyitott népkönyha. Az elmúlt héten 321 egyén élvezte az intézet jótéteményét s e 321 embernek alig egy tízedrésze, (32) fizette meg ebédjét.

\* **Rendbíróság.** A minapi sajtóügyi végtárgyalásnál az a ritka eset történt, írja a F-g, hogy a bíróság a végtárgyalásra esküdtzéki szolgálatra beidézett és meg nem jelent ifj. Kemény Lajost, az elmaradásért 25 frt pénzbírság megfizetésére ítélte el. Ezt a precedens-jó lesz megszívlelni az esküdtzéki szolgálatra kisorsolt polgárságnak, mert bizony-bizony úgy áll a dolog e tekintetben minálunk, hogy a sajtóügyi végtárgyalásoknál az esküdtzéki tagok túlnyomó része rendszerint egy két órával késik és igen sokszor a bíróságnak kell a törvényszéki szolgálat szétkülöztetni esküdtzéki tagokat összefogdosni, hogy a fórumot megalakíthassák. A mostani esetről kiszabott rendbíróság enyhésége — 100 frt a rendes bírság — is csak azt bizonyítja, hogy a bíróság a kirovással éppen csak példát akart figyelmeztetésül a jövőre mutatni.

\* **Hamis bankók.** A napokban Budapesten három bankházban belga bankókat váltott be egy ember. Csakhamar kiderült, hogy a papírpénz hamis, a mi nagyon is könnyen felismerhető. A bankók ugyanis 100 frankosak, kék ezégbőlgyöggel vannak ellátva és két papírszeletről összeragasztva, melyek szétválaszthatók. Az egyik váltóházban észrevették a csalást, de míg rendőrt mentek, a szélhámos — egy 40—45 év körüli zömök testalkatu, fekete bajszu férfi — megugrott. A budapesti főkapitányság az ország minden részébe táviratokat menesztett, kérve a tettes nyomozását és letartóztatását. A kassai rendőrség is megkapta a táviratot és intézkedett, hogy az itteni bankházak megősszerűk a hamisítót, ha esetleg Kassának vette útját.

#### Eperjesi színház.

B. Polgár Béla szintársulatának előadásairól amidőn az alábbi sorokban színi referenciánkat adjuk — egyben figyelmeztetjük az igazgatót, hogy szíveleg meg szavainkat — s akkor egy jó saison emlékeivel fog távozni Eperjesről.

Nov. 17-én *Nebántsvirág* — zóna előadás — a czimszerep személyesítőjének Honti Elmának ez volt első bemutatója egy nagyobb önálló szerepben. Kíváncsian vártuk, hogy az első fellépő meg fog-e felelni a benne helyezett bizalmunknak. Örömmel konstataljuk, hogy a kisasszony *Denis* szerepében egy sikkes temperamentumos énekesnőnek bizonyult. Ha figyelembe vesszük, hogy csak két hónap óta van színpadon — szép jövőt jósolhatunk neki; énekszámait hatalmas tapsra ujránia kellett. Méltó partnere volt Celestin szerepében B. Polgár Béla, valamint sikerrel tölti be alakított Tharaszovits (fejedelemasszony), Somlár (Lorio), Kis (örnag). Bátorosi a nem neki való szerepben elfogadható alakítást nyújtott.

Nov. 18. *Alarczos bál* vigjáték. Csupa helyzet-comicium — semmi mese, a színészek mindent megtettek hogy a közönség jól mulasson, ami egy-egy helyen sikerült is, különösen B. Polgár Béni és B. Polgár Béla alakításai sikerültek. Bera Rózsa bár szerepét csak az előadás előtt vette át a hirtelen megbetegedett Tharaszovitsól — beigazolta hogy rutinírozott színész, aki énekesnő létere — az anya szerepkört is sikerrel tölti be. Jók voltak még Hegyessi Rózsa, Bátorosi E., Kis, Pálfi.

Nov. 19-én Tyukodi Lőrincz családja Budapesten. Nem kritizáljuk ez előadást — mert a hirtelen jött szerepkiosztások annak menetét döcögővé tették. A silány darab valamint az előadás megmentésén igyekeztek — Bátorosi, Kiss, Pálfi, Hegyessi Nándor.

Nov. 20. Szultán operett. Régen adták nálunk s igen jó előadásban — sajnos, hogy ezt nem mondhatjuk el erről az előadásról. — Bera (Szultán) teljesen iskolázott, de fátyolozott hangjával, ezen nagy szerepben nem érvényesíthette magát, ámbar hangja a legjobbnak iskolázott a társulatnál. *Szepesi* (Roxelán) játékában helyenkint a szerep nem tudásával küzdött, a minek egy tehetséges színésznőnél nem volna szabad előfordulni, és reméljük nem is fog többé előfordulni. Eneke most is, mint máskor kifogástalan volt. Figyelmeztetjük az igazgatót, hogy készületlenül ne engedje ki tagjait. Jók voltak a két basa és Délia személyesítője Honti; csak figyeljen a kisasszony a kosztümre is, mert az kontraszt, hogy Délia modern ruhába jöjjön a színpadra. — Ez különben a rendezőség hibája.

Nov. 21. Leszámlolás — Géezinek a Gyimesi vadvirág szerzőjének népsziműve. A téma nem új, de jelen feldolgozásban ép oly hatásos, mint a Rantzauk, a felvonások végei kitűnően s hatásosan vannak megírva. A színészek kitűnően játszottak, Szepesi Szidi e szerepében teljesen megfelelt, csokrot is kapott — ámbar itt is ajánljuk figyelmébe, hogy folyékonyan beszéljen s ne fordítson minden énekszám után a közönségnek hátat, mely rossz szokás nagyon elterjedt e társulatnál. Polgár Béla, Bátorosi Endre, Tharaszovits jeles alakítást nyújtottak. Kiss, Pálfi jó volt valamint Somlár, ámbar több helyen nem találta el az igazi hangot.

Nov. 23-án *Niobe* a híres finom vigjáték. Általános várakozás, de általános csalódás közt ment

végbe e darab. Szellemét fel sem fogták, nem hogy megjátszani tudták volna. A végtelenül finomgyorsan gördülő, szellemes és élezes vigjáték helyett lassan ezamogó, végtelen unalommal jhuzódó sok kihagyásokkal előadott darabot kaptunk, melyet Polgár azután a vastag komikumba rántott be és tönkre tett. Miért nem nézik meg az olyan darabot előadás előtt Budapesten, hogy legalább fogalmuk legyen szelleméről?

#### Irodalom.

##### A magyar szabadságharcz képes bibliája.

Most vasárnap jelent meg Jókai, Bródy és Rákosi 1848-ának második füzeté, mely méltó folytatása az elsőnek. A mű immár elhagyja az előkészítő események és alakok tárgyalását s a forradalom történetének forró levegőjében él.

Azután látjuk a mint a forradalom Párisból világrendítő körutjára indul, átszáll az Apennineken, s Garibaldi lobogóját lengeti lehelletével. Majd Bécsbe repül s népszónokok ajkán, fegyverek dőrejében hirdeti a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” diadalát. Látjuk a pozsonyi országgyűlési ifjúság bevonulását a szabadságrt küzdő Bécs ódonfalai közé s a magyar országgyűlés küldöttségének tagjait a nemzetek testvéresülésének ünnepére. Kossuthnak híres bécsi szereplésében a mint bevonulnak Bécsbe, a mint a Burgba mennek, a mint a Mehlmarkton megállva, Kossuth beszédet mond a néptengernek, karjaira kap egy gyermeket s így szól: Inae a szabad Ausztria jövődö polgára! Mi kiküzdjük, ők majd élvezik és fentartják a szabadságot. Nézzétek e gyermeket, ha felnő férfivá, akkor már a szabadság régen az egész emberiség közkinese lesz.”

Az 1848. melyben 1200 kép lesz, mindösszesen 30, egyenként 30 kros füzetekben jelenik meg. Kapható Révai Testvérek irodalmi részvénytársaságnál.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

HEDRY BERTALAN.

Fouliard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinái, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként sima, esikos, koczkázott, mintázzalakat damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázatban stb., a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: **HENNEBERG G.** (es. és kir. udv. szállító) selyemgyárai Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

#### Suchard-féle Csokoládé és Cacao.

Elofordult félreértések kikerülése okáért a n. é. közönség arra figyelmeztetik, hogy a Ph. Suchard gyára az ugynevezett csokoládé-törmelékét nem gyártja és kereskedésbe sem hozza.

A Ph. Suchard-féle csokoládék jótállással, tisztán és tudvalevőleg csakis Staniol csomagolásban, a gyári jeggyel és aláírással ellátva szállítatnak.

#### Christoffe & Cie,

es. és kir. udvari szállító

WIEN, I. OPERNRING 5.,

ajánlják világhírű,

legszebb és legjobban ezüstözött gyártmányukat eredeti gyári áron.

12 evőkanál . . . . .	16 frt 50
12 asztalvilla . . . . .	16 „ 50
12 asztalkés . . . . .	17 „ —
1 levesmerítő . . . . .	6 „ —
1 tejmerítő . . . . .	3 „ 50
12 kávéskanál . . . . .	8 „ 50

Kapható Eperjesen Gpieger Tivadarnál.

#### Csak

#### fiatal

#### embereket

érdekelhet tudni, hogy a

#### párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölösleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest, V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszer-tárban.

Postai megrendelések ezime:

Zoltán gyógyszer-tár Budapest.

## „PANNONIA“

### KÖNYVNYOMDA EPERJESÉN.

Berendezve a legújabb szerkezetű gépekkel, a legdivatosabb betűkkel, lyukasztó- és számozó-géppel, szóval a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelve.

Ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák gyors- és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett. Ugymint: folyóiratok, hírlapok, szépirodalmi művek stb.; továbbá: bírósági, községi, ügyvédi, gazdasági és kereskedelmi nyomtatványok, nemkülönbön eljegyzési és esketési meghívók, névjegyek elkészítésére, egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

#### Gyászjelentések 1 óra alatt készítettnek el.

Végül ajánljuk nyomdánk kiadásában megjelent „Bártfa-Fürdő Történetének Vázlata” czimű munkát; irta: Chalupka Rezső, ára 1 korona; — ugyszintén az eperjesi jogászegyesület „Milleniumi Albuma” is tetemesen leszállított áron kapható.

Könyvnyomdánkban egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvétetik.

4 arany-, 18 ezüst-érem-, 30 dísz- és elismerő-oklevél.

**KWIZDA-féle**  
Korneuburgi marha-táppal



Több mint 40 év óta a leg-több istállóban használatban, étvágyhiány, rossz emésztés-nél, valamint teheneknél a tej s a tejelő képesség fokozása ezé-l jából.

Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 krajczár.

Valódi csakis akkor, ha a fenti védjegyvel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és dro-guériában.

II. Főraktár:  
**Kwizda F. János**  
esász, és kir. osztrák-magyar és román királyi udvari szállító kerületi gyógy-szerárban.

KORNEUBURG, Bécs mellett.

**Pilseni kiviteli sörfőzés**  
kiadatik alkalmas egyén általi képviselősegre.

Kimerítő kérvények, az eperjesi és vidéki sörviszonyok felőli tudósítással, nemkülönbén a sörárak ugy nagyban, mint kicsinybeni el-árusításával együtt ezen cím alatt intézendők: „Pilsner Export R. W. 4615.“ an Haasenstein & Vogler, Wien, I.

**A HOLLAND-AMERIKAI-UTIRÁNY**

Hetenként egy vagy kétszeri gőzforgalom  
Rotterdamtól New-Yorkig

Cajütiroda: BÉCS I. Kolowratring 9.  
Fedélzetiroda: BÉCS IV. Weyringasse 7/A.

I. Cajüte.      II. Cajüte.

April 1-től Okt. 31-ig 200-400 Mk. \*)      Aug. 1-től Okt. 15-ig 200 Mk.  
Nov. 1-től März. 31-ig 200-320 Mk.      Okt. 16-tól Julius 31-ig 180 Mk.

\*) A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és eleganciája szerint.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásá-nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdal-omcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közsvény-nél, csuznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-vasárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter orvosi-jegy-vel ellátva mint nem valódi utasítsa vissza.

Richter F. Ad. ut. 18. sz. és kir. udvari szállító. BUDAPEST.

**The Continental Bodega Company**

Valódi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.
- Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:  
**BEIN SIMON** III  
üzletében és  
**BERGER ARMIN** III  
szállodájában.

**Dr. Hőgyes korszakos találmánya**  
**Asbest-talpbélés**



Nines bőrkeményedés!  
Nines lábizzadás!  
Nines meghülés!  
Nines semmiféle lábbaj!

Követeljük az  
**Asbest-talpbélést**  
cipészeseinktől.

Árak: felnőtteknek 35-45 sz. tucatonként frt 12.- páronként frt 1.20. Gyer-mekeknek 20-34 számig tucatonként 6.-, páron-ként frt -60.

csak utánvét mellett

Dr. Hőgyes találmányát szabadalom védi minden orszag-ban — Bővebb felvilágosítást készséggel ad

**„Az „Első magyar Asbestárny-gyár“**  
Budapest, VI., Sziv-utca 18. szám.  
Eperjesen kizárólag; Schwarz Ede urnál kapható.

**Thierry's Balsam**

Egyedül valódi angol csodabalsam

(Tinctura balsamica)

**Thierry A., Pregrada,**  
Rohitsch-Sauerbrunn mellett

Grangyal gyógyszerárban és gyógyszerésznél készítmények-gyárából.

Közegészségügyileg meg-vizsgálták és véleményre-dozták róla. A legregliob, leg-hatásosabbnak bizonyult és legelőbb népies hazánk-ban, mely a mell-, tüdő- és gyom-orvosok fő hálmaként egyaránt stb. a belsőleg és külsőleg alkalmazható.

Valódiságának jeléül minden üveg egy ezüst hűvellyel van ellátva, melyen egészen **Thierry Adolf** gyógyszer-ár „Az Orangyalhoz“ van bevéve. Minden balsam-tól, mely nem a fenti zoldayománu védjegygyal van ellátva, utasítsanak vissza, mint hamisított, menél olosobb, annál értéktelenebb. Tehát mindig pontosan figyeljünk az itt látható zold védjegyre. Egyedül valódi balsamom hamisított és utánzóit, valamint értéktel-elen utánzókat, melyek a közönség megévesztésére más balsamjegygyal vannak ellátva, először is általam a védjegy-törvény alapján törvényesen lesz elűzve. Hol bal-szomom részére nincsen raktár, rendeljenek közvetlenül ezen a címen: Thierry A. Orangyal gyógyszerárnak Pre-grada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. 12 kis vagy 6 dupla-üveg ára Magyarország és Ausztria bármely postahelyére 4 koronára kerül. Csehszlovákia, Horvátországba 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla-üvegnek kevesebbet nem küldök. Széjjelküldés csak a pénz előzetes bevétele vagy utánvétele mellett.

Mindenkor figyelemmel legyünk a zold véd-jegyre, melylyel a valódiság jeléül minden üveg el van látva.

**BRAZAY KÁLMÁN SÓSBORSZESZ**  
Készítménye



BUDAPESTEN  
Kuzgom körút 23 szám.

Védjegy 19. és 20. sz.

Kapható Eperjesen: Bein Simon, Bóhrandt I. V., Gallitsik I. V., Holénia L., Korn Vilmos, Linkesch K. Lilia L., Oszwald Dániel, Stanzel Albert.

Az általánosan elismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz-készítményeml — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, ehatároztam, hogy azokon czimjegyeimot mó-dosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

**SÓSBORSZESZ**

általánosan elismert kitiűő házi-szer, különösen a bedörzsölés kenő-gyuro-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősbíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárologása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

**Brázay Kálmán**  
Budapest, IV., Muzeum-körut 23. sz.

**Schulzengel-Apotheke**

**A valódi angol Csodakenőcs**  
ereje és hatása.



des **THIERRY** in  
**PREGRADA**

Ezen kenőcszel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csonatszű teljesen meggyó-gyított, nyáiban pedig egy 22 éves néző, aki szeszűvel meggyógyított. Az angol csodakenőcs, mely a legu-lyosabb és idült bajoknál a szenvedő emberiségnek a leg-jobb szerénygyógyi készítmé-ny.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál ki-tűűőbb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből elől-gyárakban minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a széküldés ki-zárólag az őszeg előleges beküldése vagy pedig utánvé-tellel eszközöltetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona és 40 fillér.

Szamos bizonyítvány áll rendelkezésre.

Figyelmeztetlek mindenkit a hamisítások megvételezéül a kérem szigoruan arra ügyvni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és ógnek „Az Orangyal gyó-gy-szerárnak“ Pregradában beleeggetve kell lennie és minden tégelynek egy használati utasításba kell becsoma-golva lennie és fenlatható védjeggyel ellátva.

Az egyedül valódi angol csodakenőcs hamisított és utánzó, a védjegy-törvény értelmében, szigoruan ü-dőstetnek, épügy ezen hamisítványok terjesztől.

Egyedül beszerzési forrás:  
Orangyal-gyógytár **Thierry A.**  
Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett.  
Raktár a legtöbb gyógyszerárban, hol raktár ninc-s, tessék a megrendelést közvetlenül „Az Orangyal gyó-gy-szerárhoz“ **THIERRY ADOLF** Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett címezni. — Az osztrák-magyar védjegy lajstrom-száma: 4624.

reggelire ebédre vacsorára

**Egyetek QUÄKER-OATS-T**  
a legegészségesebb amerikai árpa-örleményt.

Sokkal táplálóbb mint a hús (16% tojásfehérje), olosobb leves és mártásnak készítve, főlöslleges minden rántás, gyorsan elkészíthető.

Gyermekek és gyomorhajosok részére orvosilag ajánlva.

Eredeti csomagokban (készítési utasítással) kapható minden fűszer esemege és droguista-üzletében.

Kérjen ön határozottan „Quäker-Oats“-t és ne fogadjon el értéktelen utánzatokat.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűűő sikerrel használt külszer:

**REUMA-SZESZ**

biztos s kiváló gyors hatása a test bármimemű eszűs bántalmái, u. m.: közsvény, eszű, reuma, ischiás, asthma ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűltheb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

**Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.**

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerárban Király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerárban Váci-körut 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárban valamint a készítő

**WIDDER GYULA gyógyszerésznél**  
S.A.-UJHELY. 31. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Ugyszintén: Eperjesen, Bartsch Emil, Molitorisz István és Korn Vilmos urak gyógyszerárban

Előfizetési árak negyedévre Hirdetési díj Tűűőszűs hirdetések

Va  
(II.) A  
vényjavaslat  
hogy biztosít  
ezért lehet  
hozásnak f  
aggodalmak  
már eddig  
Különö  
vonatkozó i  
lultak és id  
a magyar  
S ez intél  
az egyes ad  
nek, valami  
határozása.  
Jelenleg  
fenhatósága  
első fokban  
közgyűlés in  
ban a legim  
intézkedeseit  
jobbhan mo  
megyei aljeg  
mint szakre  
falusi elem  
bíralja felül,  
véleménye u  
igazgatás er  
rendezés mi  
aljegző kez  
referárait a  
lalkozik, so  
az ügy a v  
ran 6-8 ó  
sok és köz  
az előtte t

Tit  
Titok  
Bolto  
Minek  
Az er  
Elég  
Elég,  
Mit é  
Hogy

Apám-tó  
utazni kezd  
az első vasu  
a bajusza. E  
az első von  
nőni kezdett.  
le is borotv  
akkor nagys  
értett még  
becsülni és j  
tekintetes ur  
ész, tudomár  
volt. s a ma  
Igy be  
megfordítva  
jut egy mo  
fűteni szab  
szintén bőve  
elvégezte az  
got, a mi a  
Az ő fizetés  
borraváló en  
ő a nagyr.  
értnek kev  
megnagysá  
utazik s m

pa